

MARKANT

Een kleine duik in het verleden, als eerbetoon aan een van de markantste schakers die de vereniging Arx uit Arcen in zijn geschiedenis van ruim zestig jaar heeft gehad. Dit is Sjraar van Megen, die vorig jaar op 78-jarige leeftijd overleed. In zijn toptijd was hij een van de beste spelers van Limburg. Zo maakte hij enige tijd deel uit van het eerste team van Venlo waarvoor toen ook de huidige grootmeester Paul van der Sterren uitkwam. Van Megen was een echte aanvalsspeler. Zijn openingen waren altijd scherp en aanvullend. Hij had een grote voorliefde voor de doorschuifvariant van de Franse opening, en daarin in het bijzonder het pionoffer dat immers goed bij zijn stijl paste. Hij speelde die opening ook in de onderstaande partij. Tegenstander (en slachtoffer) is hier Jacques Beeker. Sjraar van Megen speelt in deze partij in een voor hem typerende stijl: vol op de aanval en niet bang voor offers. De correctheid van zijn offers kon achteraf weliswaar niet altijd aangetoond worden, maar veelal had hij het punt dan al binnen. Zoals ook in deze partij.

Van Megen - Beeker

ZIE DIAGRAM 1. 18.Txd5

(Wit offert een toren om de zwarte stelling open te breken)

18...exd5 19.Pxd5 Le7 20.Lb6 Lg4 21.Da4+ Ld7 22.Dd4 Tc8 23.Tc7 0-0 24.Txc8 Lxc8 25.Lxd8 en zwart gaf op.

Hierbij moeten we wel aantekenen dat het een snelschaakpartij was en 's nachts rond twaalf uur werd gespeeld. Onder de druk van de klok was de verdediging natuurlijk niet eenvoudig. Niettemin is het een mooie herinnering aan de compromisloze aanvullende stijl van Van

Diagram 1

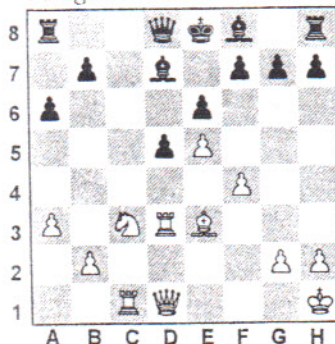
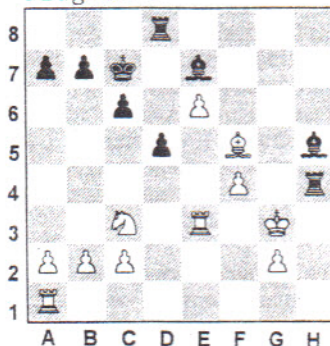

Diagram 2

Megen. Jacques Beeker plaatste deze uit 1983 daterende partij in het clubblad van Arx waarin hij nog meerdere herinneringen ophaalt aan Van Megen. Een andere herinnering is er een uit 1979. Beeker nam in Nieuw-Bergen deel aan een simultaan tegen de Duitse grootmeester Hübner. Sjraar van Megen was er aanwezig als toeschouwer. Zijn aandacht ging vooral uit naar de partij van Beeker, die met twee pionnen minder uit de opening was gekomen maar tegenkansen kreeg. De aandacht van Van Megen ging nog een stapje verder dan het van een afstandje toezien, want Van Megen voorzag Beeker ook van de nodige adviezen. Die adviezen waren niet slecht. Want in zijn herinnering aan Sjraar van Megen schrijft Beeker dat niet hij, maar 'we' de partij tegen de grootmeester wisten te winnen. En winnen van een grootmeester, dat is een waar hoogtepunt voor elke schaker. Zoiets vergeet je nooit. Hier zien we hoe Beeker (en Van Megen!) de partij wonnen.

ZIE DIAGRAM 2.

Wit heeft twee pionnen meer, maar zwart heeft goede tegenkansen op de koningsvleugel. Wit speelt hier echter de vreemde zet 27.Pa4. Zwart antwoordt 27...Tg8+ en na

het gedwongen 28.Kf2 Txf4+ verloor wit zijn loper op f5 en even later ook de partij.

Oud-wereldkampioen Anatoli Karpov zag al op vierjarige leeftijd zijn vader schaken met een van diens vrienden. Anatoli mocht met de geslagen stukken spelen. Wat later maakte zijn vader hem bekend met de spelregels en toen Anatoli een snelle leerling bleek, gingen ze ook partijen tegen elkaar spelen. Als Anatoli na een nederlaag in tranen wilde uitbarsten, waarschuwde zijn vader hem: 'Zonder verlies is er geen overwinning. Maar als je huult, speel ik niet meer met je'. Dat heeft Anatoli zijn hele leven lang onthouden.

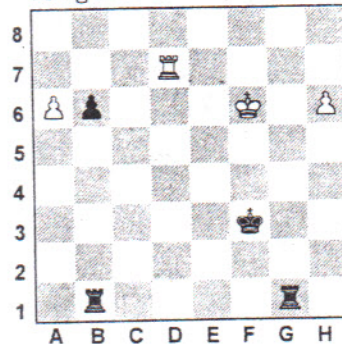
In DIAGRAM 3 een probleemcompositie van Rinck uit 1929. De opgave is: wit wint. De oplossing staat achteraan.

Sommige jeugdschakers zijn er op uit om zoveel mogelijk te slaan. Slaan is leuk. Nog leuker dan mat zetten. Niek Philipsen (Tegelse Schaakvereniging) kon kiezen tussen slaan of mat zetten en kwam tot een uitspraak, die we hier graag tot 'Spreek van de week' bombarderen. Hij sprak, op het moment dat hij de partij uit kon maken door middel van mat-in-één, de woorden: "Ik kan je nu wel mat zetten, maar ja, daar schiet ik niets mee op!" Niek wilde natuurlijk liever eerst nog het nodige slaan...!

Aan het toernooi voor vijftig-plussers van Calssa Geleen namen 31 personen deel. Jack Lemaire won groep A en Theo Castenmiller won groep B.

Oplossing compositie Rinck: 1.h7 Th1 2.a7 Ta1 3.Td1!

Diagram 3

MAX

Het Kampioenschap van Limburg wordt dit jaar gespeeld in Hotel Max, Wilhelminaplein 16/18, Heerlen. De naam van de speellocatie is, toevallig, erg toepasselijk voor een schaakevenement. Want de voor naam van de beroemdste schaker die Nederland ooit heeft voortgebracht, luidt óók zo. Max Euwe, de oud-wereldkampioen. Het 71e Kampioenschap van Limburg vindt plaats in de week-ends van 20/21 en 27/28 november.

De kampioensstrijd is voor het eerst gespeeld in 1928. De schaker met de meeste titels op zijn naam is Alex Vinken. Hij wist de titel niet minder dan twintig maal te bemachtigen. Jac Renet werd zevenmaal kampioen. In 1996 kwam hij voor het laatst bij de top, toen hij derde werd. Hier volgt een lijst van spelers die de Limburgse titel wisten te bemachtigen:

Vinken 20x

Renet 7x

Selman 5x

Meddeler en Van der Sterren 4x

Koblitz, Engelhard, Kallenbach,

Bouwmeester, Moonen v.d. Spek,

Temminck, Lemmers, Janssen 2x

Rosmüller, Courtens, Gertsch, Van

Kerkoerle, Borghouts, Douven,

v.d. Plassche, Henzen, Dörenberg,

Armino, Caessens, Dambacher 1x

Elk jaar schaken teams van schaakbonden uit het grensgebied tegen elkaar. Eind vorige maand gebeurde dat in het Belgische Genk voor de tiende keer. Deze editie werd gewonnen door Aachener Schachverband uit Duitsland, gevolgd door Liga Limburg (België), de Limburgse Schaakbond en Ligue Liégeoise (België). Hier volgt een leuke partij van Eric Brouwers, een van de spelers van de Limburgse bond.

Diagram 1

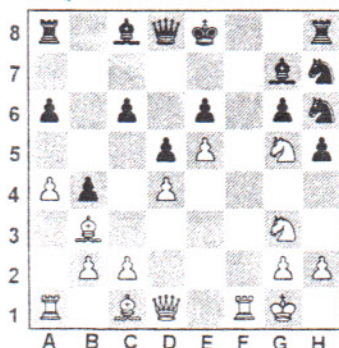
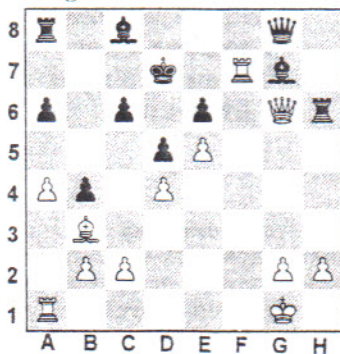

Diagram 2

Eric Brouwers - Giordano Gaétan
(commentaar: Eric Brouwers)

1.f4 g6 2.e4 Lg7 3.Pf3 d6 4.Lc4 c6
5.Pc3 b5

(Als ik dit speel met zwart, worden
altijd óf pion b5 óf pion c6 zwak.)

6.Lb3 Pd7 7.d4 a6 8.0-0 e6

(De zwarte pionnenformatie ziet er
een beetje onogelijk uit.)

9.a4 b4 10.Pe2 d5

(Dwingt wit tot een verklaring.)

11.Pg3 h5 12.f5! Ph6

(In de geest van het toernooi en van
Gaston, als je met wit f5 kan doen
sta je bijna gewonnen. De analyse
na 12....h4 is iets voor een lange
winteravond)

13.fxe6 fxe6

(Het grappige is hier dat ook na
fxg6 dezelfde stelling ontstaat.)

14.Pg5 Pf6?

(Zowel De7 als Pf6 leek me hier
beter.)

15.e5 Ph7

(ZIE DIAGRAM 1. Dit laat een re-
delijk soepele zettenreeks toe die ik
na zo'n twintig minuutjes had uit-
gefilterd.)

16.Pxh7 Txh7 17.Pxh5! gxh5

(Pf5 was ongetwijfeld beter waarna
zwart met drie stukken spel houdt.
De loper op c8 blijft niet meer dan
een stukje hout.)

18.Dxh5+ Kd7 19.Dg6!!

(Met deze zet wordt simpel Th7
aangevallen zodat zwart niet het
bevrijdende De8 kan doen.)

19...Dg8

(na 19....Dh8 speelt wit 20.Tf7+

Kd8 21.Lg5+, of 20.Tf7+ Px7

21.Dxf7+ Kd8 22.Lg5+, waarna het

stukje hout danig in de weg staat)

20.Lxh6 Txh6 21.Tf7+

(ZIE DIAGRAM 2)

21....Kd8?

(21....Ke8 ziet er niet uit maar is wel
veel beter, waarna wit zich tevreden
moet stellen met Dxg7 en slechts
twee gruwelijke vrijpionnen.)

22.Dg5+ (1-0)

(Op 22....Ke8 volgt 23.De7 mat; op

22....Lf6 volgt 23. Dxg8 mat; op

22....Tf6 volgt 23. Txf6 met winst)

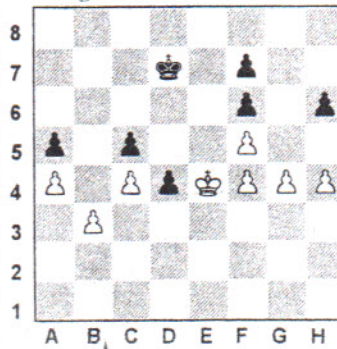
IN DIAGRAM 3 een stelling uit de
partij Capablanca-Conde, gespeeld
in Hastings, 1919. De Cubaan Ca-
pablanca speelde hier een van zijn
bepaalde 'petites combinaisons'.
1.b4! axb4 2.a5 Kc7 3.g5 fxg5
4.fxg5 hxg5 5.hxg5! b3 6.Kd3 Kd7
7.g6 fxg6 8.fxg6 en zwart gaf het
op.

Het Hoogovenstoernooi in Wijk aan
Zee belooft weer een absoluut top-
toernooi te worden. De nummers
een, twee en drie van de wereld-
ranglijst hebben hun deelname al
toegezegd: Kasparov, Anand en
Kramnik. Het toernooi begint op 14
januari en duurt twee weken.

Het 3e Hyfass-toernooi in Bergen is
met overmacht gewonnen door
T.Bus. Hij scoorde 9 uit 9. Tweede
werd R.Wagemakers.

Spreek van de week: „De ideale
clubavond? Een lekker potje scha-
ken en daarna 'ouwetutte' aan de
bar." (Geert op 't Veld uit Tegelen)

Diagram 3

LIVE

De Heerlense schaakvereniging, officieel volgens de oude schrijfwijze 'Heerlensche Schaakvereniging' geheten, zet het 75-jarig bestaansfeest luister bij met de organisatie van het meest prestigieuze evenement in onze provincie: de Persoonlijke Kampioenschappen van Limburg. De organisatie heeft enkele nieuwigheden waaruit blijkt dat de vereniging er een heel bijzondere gebeurtenis van wil maken. De speellocatie is heel speciaal: Hotel Max in Heerlen. Een stijlvolle ambiance. Verder is gezorgd voor een extra prijs voor de 71e kampioen van Limburg: een gratis vakantieweek voor twee personen in pension Le Pech Grand in Saint-Soy in Frankrijk. In dat pension zwaait oud-Limburger Charles Hinssen de scepter. Verder is het voor het eerst dat de kampioenschappen uitgebreid te volgen zullen zijn op Internet. Liefhebbers kunnen partijen live volgen of naspelen. De wedstrijden worden gespeeld in de weekends van 20 / 21 en 27 / 28 november.

Een van de eerste topspelers die zich hebben aangemeld, is tweevoudig kampioen Ger Janssen. Hij zal er op azen om de titel voor de derde keer te grijpen. De 'eeuwige ranglijst' van titelwinnaars wordt aangevoerd door de legendarische Vinken (20x), gevolgd door Renet 7x, Selman 5x, Meddelers en Van der Sterren elk 4x. Als Janssen de titel behaalt, vestigt hij zich direct achter deze grote namen.

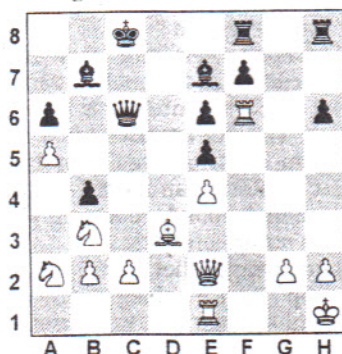
Verder is het opvallend dat - hoewel de aanmeldingstermijn pas op 1 november sluit - zich al erg veel vijftigplussers hebben gemeld.

De Limburgse schaker die het voorbije seizoen de grootste winst heeft geboekt wat betreft het aantal ELO-ratingpunten, is de jeugdige Martin Vinck uit Venlo. Onlangs behaalde hij in een sterk bezet toernooi in Vlissingen de fraaie score van 5 uit 7. Hij verloor alleen maar van de grootmeesters Van der Wiel en Golod. De rating (speelsterkte uitgedrukt in punten) van Martin Vinck is inmiddels gestegen naar 2114. M. Vinck-P.Soderberg
1.e4 c5 2.Pf3 d6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 Pf6 5.Pc3 a6 6.Lg5 e6 7.f4 Db6 8.Pb3 Dc7 9.Ld3 b5 10. Df3 Lb7 11.0-0 Pbd7 12.Tae1 Le7 13.a3 h6 14.Lh4 g5 15.Lg3 0-0-0 16.Kh1 gxf4 17.Lxf4 Pe5 18.Lxe5 dxe5

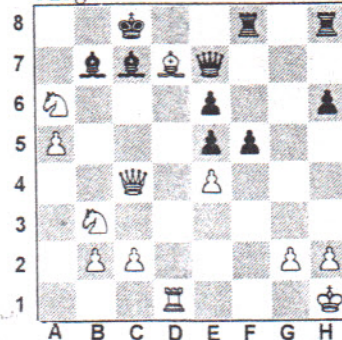
19.De2 Db6 20.a4 b4 21.a5 Dc6
22.Pa2 Tdf8 23.Txf6

Diagram 1

ZIE DIAGRAM 1, de stelling na 23.Txf6
23....Lxf6 24.Pxb4 Dd6 25.Pxa6 Ld8
26.Td1 f5 27.Lb5 De7 28.Dc4+ Lc7
29.Ld7+

Diagram 2

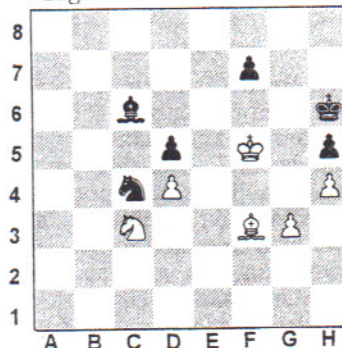

ZIE DIAGRAM 2, de stelling na 29.Ld7+
29....Dxd7 30.Txd7 Kxd7 31.Dxc7+ Ke8 32.Pbc5 Tf7 33.Db8+ Ke7
34.Dxh8 fxe4 35.h4 Lxa6 36.Pxa6 e3 37.Dxe5

Een ander Limburgse toptalent is Joost Heltzel uit Roermond. Hij speelde in het Nederlands kam-

pioenschap voor spelers tot en met twintig jaar een slopende partij tegen Tim Lammens (rating 2199). Joost moest zich met zwart spelend flink verdedigen. Nadat hij dat al zo'n zes uur had gedaan, dacht hij na de 58e zet van wit dat het met hem gedaan was.

Diagram 3

ZIE DIAGRAM 3, de stelling na 57 zetten.

Wit speelt in deze stelling: 58.Lxd5 Joost denkt dat nu het moment aangebroken is om op te geven, maar besluit daar nog een zet mee te wachten. Maar goed ook, zo is achteraf gebleken. Hij speelt eerst nog 58....Pe3+

Nu kan wit het eindspel vrij eenvoudig winnen als hij 59.Ke5 speelt. Maar wit verzuimt dit en speelt in plaats hiervan: 59.Ke4 59....Pxd5 60.Pxd5 f6! En nu is wit in tempodwang. Heel vervelend.

61.Kf5 Lxd5 62.Kxf6 Lf3 63.Ke5? Kg6? Winnend was volgens Joost de volgende koningsmars geweest: Kh6-g7-f8-e8-d8-d7-d6-d5xd4-e3-f2xg3xh4 die wit slechts kan rekenen. Nu werd het remise: 64.Ke6 Lg4+ 65.Ke7 Kf5 66.d5 Ke4 67.d6 Kf3 68.Kf6 Kxg3 69.Kg5 Kh3 70.d7 Lxd7 71.Kxh5 (remise).

De vereniging Caïssa Geleen hanteert een eigen puntentelling in de interne competitie.
Winst = 3 punten
Remise = 2 punten
Verlies = 1 punt
Afgemeld = 1 punt
Niet afgemeld = 0 punten
Hiermee wordt bevorderd dat de spelers zich afmelden als zij verhinderd zijn.

Spreek van de week: 'De voorlaatste fout wint' (Tartakower).

GELD

Geld. Daar draait het vaak om in de vergaderingen van de wereld-schaakbond FIDE. In Qatar vond begin deze maand het 70e FIDE-congres plaats en 'geld' liep weer als een rode draad door de vergadering. Het begon al meteen goed. Van de 159 aangesloten federaties waren er elf geschorst wegens contributieschuld. Ze mochten dan ook niet naar de vergadering komen. Geld speelde ook een rol bij de volgende kwestie. Anatoly Karpov, die zijn FIDE-titel niet heeft verdedigd bij het onlangs in Las Vegas gehouden WK, heeft een claim ingediend bij het Hof voor Arbitrage in de Sport in Lausanne. Dit hof doet een bindende uitspraak in deze kwestie. Karpov wil 2.000.000 Zwitserse francs plus 100.000 dollar zien omdat hij als regerend FIDE-wereldkampioen niet geconsulteerd werd bij het vaststellen van de data voor het WK, zoals schriftelijk was overeengekomen in een door hem en FIDE-president Iljoemzjinov ondertekende verklaring. Volgens de FIDE is over de data echter wel onderhandeld met de advocaten van Karpov. Door het gezin over de data is een sponsor voor het WK afgefallen. De FIDE heeft ook een tegenclaim ingediend bij Karpov voor geleden schade. Overigens doet de FIDE al jaren pogingen om het schaken op het programma van de Olympische Spelen geplaatst te krijgen. Daarin is de bond een stapje verder gekomen, want schaken is door het IOC officieel als sport erkend. Of, en zo ja wanneer schaken op de Olympische Spelen te zien zal zijn is nog de vraag. De minimumtermijn hiervoor (van toestemming tot daadwerkelijke deelname) bedraagt zeven jaar.

Lambert Nicolaes is zestig jaar lid van de Maastrichtse schaakvereniging MSV. Hij komt nog steeds uit

Diagram 1

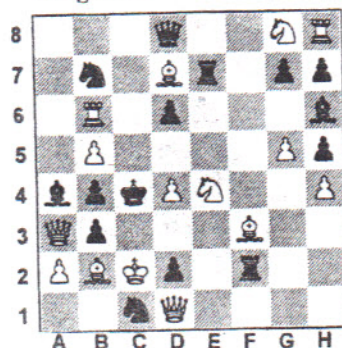
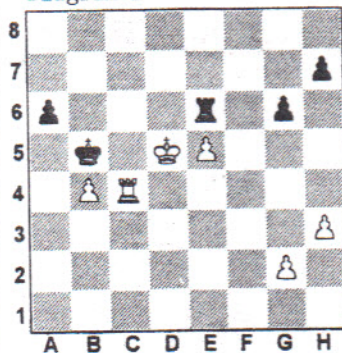

Diagram 2

voor het eerste team. Bij zijn vijftigjarig lidmaatschap werd hij tot ere-lid van de vereniging benoemd. Mede op wens van de jubilaris is er nu geen overmatige aandacht aan het jubileum besteed, maar is het gebleven bij een bloemenhulde en een aardigheid in de vorm van een schaakprobleem. Dat probleem eindigt na zes zetten (voor elke tien jaar lidmaatschap één zet) in mat, waarbij de initialen L en N van Lambert Nicolaes op het bord verschijnen. Het probleem werd door de jubilaris moeiteloos opgelost.

ZIE DIAGRAM 1.

De bedoeling is dat steeds de sterkst mogelijk zet gespeeld wordt. Voor wit betekent dat: zo snel mogelijk mat geven. Voor zwart: het mat zo lang mogelijk uitstellen. Nog een aanwijzing: de witte koning staat in de beginstelling schaak. Verder zijn er twee witte dames en drie witte lopers. De oplossing volgt volgende week.

In DIAGRAM 2 een stelling uit een partij tussen twee spelers van Calssa Geleen, Mark Borst (wit) en Willy Bauwens. Zwart speelt vanuit deze stelling 49... Txe5+! 50.Kxe5 Kxc4 en wit gaf op. Na Kf6 volgt

Kxb4 en de a-pion wordt dame.

Het Nederlandse toptalent Daniel Stellwagen (12) uit Soest is bij de Europese jeugdkampioenschappen tweede geworden in de categorie voor spelers tot dertien jaar.

Hier een partij.

Kuparadze - Stellwagen

1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 c5 4.c3 Pc6 5.Pf3 Ld7 6.Le2 f6 7.0-0 cxd4 8.cxd4 fxe5 9.Pxe5 Pxe5 10.dxe5 Lc5 11.Db3 Pe7 12.Dh3 0-0 13.Ld3 Pf5 14.Pd2 Le8 15.Pb3 Lb6 16.g4 Dh4 17.Kg2 Dxb3+ 18.Kxb3 Pe7 19.f4 Lg6 20.Lxg6 Pxd6 21.Ld2 Tf7 22.Pc1?

ZIE DIAGRAM 3, de stelling na 22.Pc1?

Pxe5 23.Pe2 Pd3 24.Lc3 Taf8 25.f5 exf5 26.gxf5 Txf5 27.Txf5 Txf5 28.Pg3 Tf2 29.Td1 Pf4+ 30.Kg4 h5+ 31.Pxh5 Pxh5 32.Kxh5 d4 33.Lxd4 Tf5+ 34.Kg6 Td5 (0-1)

Zaterdag is het open Limburgs kampioenschap snelschaken voor viertallen in Hubertushuis, Jan Willenstraat 1, Geleen. Aanvang 10 uur. Speeltempo: 7 minuten per persoon per partij.

In café 't Kempke, Smeetsstraat 16 in Stein vindt zondag een snelschaaktoernooi plaats. Aanvang 10 uur. Speeltempo 7 minuten.

Hans Cuppen uit Blerick is gekozen tot nieuwe voorzitter van de Limburgse Schaakbond.

Spreek van de week: „We zijn allebei spelers met ogen in onze kont, schakers die een paar stappen vooruit denken. Ik denk dat er met ons een mooie combinatie is geboren: de Karpov en Kasparov van PSV.” (Mark van Bommel van PSV in Voetbal International over medespeler Johan Vogel)

Diagram 3

